

การออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง

กชพรรณ จันทร์แก้ว

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 1 สิงหาคม 2564

สายชล นาคคล้าย

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 10 สิงหาคม 2564

นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 16 กันยายน 2564

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง

ดร.พรทิพย์ ชุ่มเมืองปัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนประชากรที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคมในจังหวัดระยอง จำนวน 400,948 ราย (สำนักงานประกันสังคม, 2562) กลุ่มตัวอย่าง 400 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ ANOVA โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเกี่ยวกับการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยองทั้งในภาพรวม และรายด้านรูปแบบการออมเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทัศนคติการออมเงิน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ระดับความสำคัญ ของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการออมเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทัศนคติการออมเงิน ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบ เป็นรายข้อ พบว่า การออมเงินโดยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต และความไม่แน่นอนของสถานะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเงิน มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การออมเงิน ความพร้อมการเกษียณการทำงาน รูปแบบการออมเงิน ทัศนคติการออมเงิน

Money Saving to the Preparation for Retirement of the Population in Rayong Province.

Kodchaphan Chankeaw

Saichol Nargklai

*Master Business Administration, Faculty Business Administration,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Rayong Campus*

Dr.Porntip Shoommuangpak

*Assistant Professor, Faculty Business Administration,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Rayong Campus*

Received: 1 August 2021

Revised: 10 August 2021

Accepted: 16 September 2021

Abstract

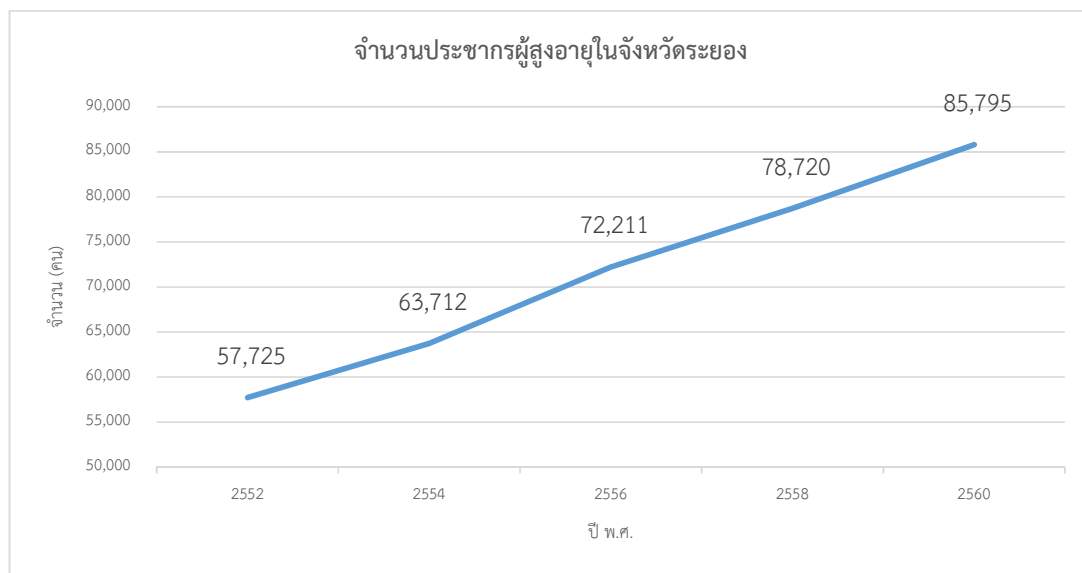
The purposes of this research were to study money saving to preparation for retirement of the population in Rayong Province. The population in Rayong Province who registered with the Social Security Department 400,948 persons (Social Security Department, 2019) . The sample size was used in this research 400 persons. The questionnaire was used to be a tool for collecting data. The Statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, and ANOVA.

The results found that importance level of money saving to the preparation for retirement of the population in Rayong Province both overall and each aspect found that the pattern of saving money, the attitude of saving money and financial literacy had the importance at a medium level. Additionally, the comparison of personal factors differences in overall found that no difference. Moreover, saving types, financial knowledge, and saving attitude were no difference. However, saving by life insurance policy, and saving type decision by uncertainty economic condition were difference.

Keywords: Money Saving, Preparations for Retirement, Pattern of Saving Money, Attitude of Saving Money

บทนำ

ในปัจจุบันการออมเงินและการลงทุนในประเทศไทยอยู่ที่ประชากรเพียงบางกลุ่มเท่านั้น โดยส่วนมากจะเป็นกลุ่มที่มีฐานะการเงินค่อนข้างดีถึงฐานะการเงินดี ในขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศมีพฤติกรรมการบริโภคใช้จ่ายและเป็นหนี้สินกันมากขึ้น มีการบริโภควัตถุนิยม และความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตมีเพิ่มมากขึ้น เช่น รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น (นิยม, 2559) เนื่องจากสินค้าดังกล่าวสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมที่สะดวกมากขึ้น รวมถึงมาตรการให้เครดิตสินเชื่อที่สะดวกในการซื้อสินค้าและบริการด้วยระบบเงินผ่อน ทำให้ประชากรมีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการช่วยเหลือของภาครัฐเชิงสวัสดิการ เช่น โครงการประกันสุขภาพ เป็นต้น (พลัสสรณ์, 2560) ทำให้ประชากรเกิดความรู้สึกมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น จึงมองข้ามความจำเป็นในการที่จะออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ซึ่งวิถีการดำเนินชีวิตดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับอายุที่เพิ่มขึ้นทุกปีและในที่สุดจากช่วงอายุวัยทำงานไปสู่ช่วงวัยอายุเกษียณการทำงานหรือวัยสูงอายุ ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) โดยคาดการณ์ว่าในปี 2568 สังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดระยอง ได้สรุปสถานการณ์จากข้อมูลกลางเรื่อง “ผู้สูงอายุ” จังหวัดระยอง พบว่า จังหวัดระยองได้เข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุแล้ว” เมื่อพิจารณาจำนวนประชากร ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในจังหวัดระยอง ตั้งแต่ปี 2552 – 2560 ดังจะเห็นได้จากภาพที่ 1

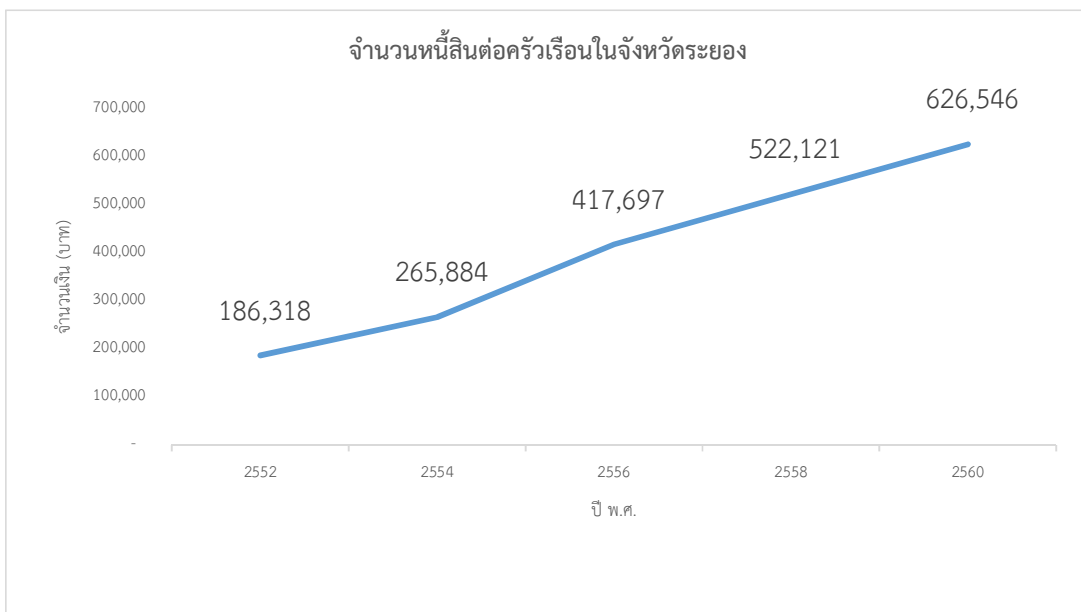
ภาพที่ 1 จำนวนประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดระยอง ปี 2552–2560

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากภาพที่ 1 พบว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดระยองตั้งแต่ปี 2552 – 2560 มีจำนวนผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น คือ 57,725, 63,712, 72,211, 78,720 และ 85,795 คนต่อปี ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า ภาวะหนี้สินของครัวเรือนของประชากรในจังหวัดระยองมีการขยายตัวและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักมีหนี้มาจากรายรับที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการขาดวินัยทางการเงิน โดยเฉพาะการขาดการออมอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ประชากรมีในจังหวัดระยองหนี้สินเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ระดับการเป็นหนี้ไม่ได้มีแนวโน้มลดลงแม้เข้าสู่วัยใกล้เกษียณการทำงาน ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาความมั่นคงทางการเงินของประชากรในจังหวัดระยอง โดยหนี้เฉลี่ย ต่อครัวเรือนดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 จำนวนหนี้สินต่อครัวเรือนในจังหวัดระยอง ในปี 2552 – 2560

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562

จากภาพที่ 2 แสดงจำนวนหนี้สินต่อครัวเรือนในจังหวัดระยอง ตั้งแต่ปี 2552-2560 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ 186,318, 265,884, 417,697, 522,121 และ 626,546 บาท ตามลำดับทำให้ประชากรในจังหวัดระยองต้องทำงานเพื่อนำเงินไปชำระหนี้สินที่มีอยู่ จึงไม่มีเงินเหลือสำหรับการออมเพื่อการเกษียณการทำงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับประชากรในจังหวัดระยองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออมเงินของประชากรได้นำไปเป็นแนวทางในวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียม

ความพร้อมในวัยเกษียณ โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายรับ รายจ่าย และเงินออมเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับประชากรในจังหวัดระยองรวมถึงประชากรในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย

การออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก หลังจากทีครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้วเมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริงครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสมเรียกการออมเงิน ส่วนที่เหลือนี้ว่า "การออมทรัพย์" การออมเปรียบเป็นส่วนรั่วไหลของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสรายจ่ายในช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่ายและปริมาณการออมได้ ดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2562)

$$Y = S + C$$

โดยที่ Y คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง

C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

S คือ ปริมาณการออม

ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)

เป็นทฤษฎีตามแนวคิดของ Brumberg, R. (1954) สาระสำคัญของทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการบริโภคของคน ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะทำการบริโภคให้ได้รับความพอใจสูงสุด โดยนำเอารายได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตมาคำนึงถึงหรืออีกนัยหนึ่งคือ การนำเอารายได้ตลอดชีวิตมากำหนดการบริโภคในขณะใดขณะหนึ่ง คือ

$$Ct = f (PVt)$$

$$\text{หรือ } CO = k (PV0)$$

เมื่อ $t = 0$ (เวลาปัจจุบัน)

PV = มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากแรงงานและจากทรัพย์สิน

k = สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้จากแรงงานและจากทรัพย์สิน

ด้วยเหตุที่ผู้บริโภคนำรายได้ตลอดชีวิตมากำหนดการบริโภค จึงทำให้การบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่โดยปกติแล้วผู้บริโภคจะพยายามรักษาระดับการบริโภคให้ค่อนข้างคงที่ ฉะนั้นแนวโน้มของการบริโภคจึงเพิ่มขึ้นแต่ไม่สูงมาก

ทฤษฎีการบริโภคของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก (Classic)

Smith, A. (1974) กล่าวว่า ระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหรือการออมของประชาชนขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเป็นสำคัญ การเปลี่ยนแปลงของการบริโภคและการออมเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นจะแบ่งรายได้ปัจจุบันไปออมมากขึ้นและเป้าหมายของผู้บริโภคทุกคน คือ การได้ผลตอบแทนสูงสุดจากทรัพยากรและรายได้ที่มีจำกัด ผู้บริโภคจึงต้องตัดสินใจว่าการบริโภคในปัจจุบันทั้งหมดกับการบริโภคส่วนหนึ่งแล้วเก็บออมไว้บริโภคในอนาคตว่าอย่างไรจะให้อรรถประโยชน์มากกว่ากัน ซึ่งการตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเป็นสำคัญ ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง ผู้บริโภคจะเลื่อนการบริโภคบางส่วนไปในอนาคตโดยการออมมากขึ้น เพื่อหวังรายได้จากดอกเบี้ย ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ คนก็จะออมน้อยลง

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Social Exchange Theory)

Emerson, R. (1976) กล่าวว่า การเกิดพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความคาดหวังในรางวัลว่ากระทำแล้วจะได้รับประโยชน์ บุคคลต่าง ๆ จะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนซึ่งจะต้องเกิดจากบุคคลอย่างน้อยที่สุด 2 คน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของบุคคลหรือกลุ่มคนได้มาแลกเปลี่ยนทรัพยากรกัน โดยคำนึงถึงอัตราส่วนของรางวัลหรือผลได้เสียที่บุคคล ผู้แลกเปลี่ยนจะได้รับโดยใช้ประสบการณ์ในอดีตเป็นตัวกำหนดและยังบุคคลมีพฤติกรรมเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ที่มีอยู่และผลประโยชน์หรือรางวัลนั้นมีอยู่มาก บุคคลก็ยังมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวในสถานการณ์นั้น ๆ มากขึ้น ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมการออมของประชาชนได้ว่า การที่ประชาชนมีการอดออมเก็บเงินเอาไว้ทั้งนี้ก็เพราะหวังในอัตราส่วนของรางวัล ได้แก่ ดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ผู้ออมจะได้รับ และยังผลประโยชน์ที่จะได้รับการออมมีมากเท่าใด บุคคลก็จะมี การออมมากขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การออมเป็นการแลกเปลี่ยนของบุคคลที่จะเลือกบริโภครายได้ในปัจจุบันหรือบริโภคในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นเรศ (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชากรเขตพื้นที่เมืองพัทยาจังหวัดชลบุรี พบว่า พฤติกรรมการออมในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนใหญ่ออมเงินโดยการนำเงินฝากธนาคารเกือบทุกเดือน รองลงมาได้แก่ ออมโดยเก็บเงินสดไว้ในมือหรือที่ทำงาน ออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวร ฝากสหกรณ์ ออมทรัพย์ นอกจากนี้ สุพัตราและบังอร (2559) ได้ศึกษาการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของลูกค้ายานยนต์ทหารไทยจำกัด (มหาชน) พบว่า มีการออมเงินเพื่อวัยเกษียณในแต่ละเดือน ส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอยู่ในรูปแบบของเงินฝากกับสถาบันการเงิน เหตุผลในการออมเงินเพื่อวัยเกษียณเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามป่วยชรา เพื่อใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว เพื่อเป็นการยอมรับในสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงให้ครอบครัว เพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้ออมเงินที่มีทัศนคติ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน และความรู้เกี่ยวกับการลงทุนจะให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในวัยเกษียณเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับ สุวิทย์ นันทวัน และ เอกลักษณ์ (2559) ที่ศึกษาการเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีการเตรียมความพร้อมในการออมเงินเพื่อเกษียณการทำงานโดยทำการออมเงินตั้งแต่อายุในช่วงวัยทำงาน

Korhonen (2011) ได้ศึกษาบุคลิกภาพและค่านิยมทางการเงินเมืองมีผลต่อการตัดสินใจในการออมเพื่อการเกษียณโดยวัดตัวบ่งชี้บุคลิกภาพ พบว่า ความรู้มีผลกระทบต่อ การออมเพื่อการเกษียณ โดยปัจจัยด้านบุคลิกส่วนตัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การออมเพื่อการเกษียณการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่ไม่มีประกันเงินบำนาญหรือมีบัญชีบำนาญเป็นหลักเพียงบัญชีเดียว มีแนวโน้มที่จะมีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น และผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ก็มีแนวโน้มสะสมทรัพย์สินเพื่อเป็นเงินออมในรูปแบบของหุ้น ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การตั้งใจออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ การทำงาน (Mahlanza, 2015) พบว่าปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ การมีบุคคลอื่นที่สำคัญในชีวิตของ ผู้เกษียณมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการออมเงินเพื่อเกษียณอายุการทำงาน ความรู้ทางการเงินกระตุ้นให้เกิดการออมเงินเพื่อเกษียณอายุ แรงจูงใจและทัศนคติจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่มุ่งมั่นในการออมเงิน ความรู้ทางการเงินรวมถึงค่านิยมในการออมเงิน นอกจากนี้ Mokaya (2017) พบว่า ความต้องการสภาพคล่องของบุคคล และความรู้ทางการเงิน เช่น การจัดทำงบประมาณ การกระจายความเสี่ยง มูลค่าเวลาของเงิน และผลิตภัณฑ์ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการวางแผนออมเงินเพื่อเกษียณอายุ การถือเงินสด หนี้สินส่วนบุคคล การยอมรับความเสี่ยง และการวางแผนฉุกเฉินมีผลกระทบต่อ การวางแผนเกษียณอายุ รวมถึง การที่กิจการได้มีนโยบาย ให้พนักงานของกิจการมีการออมเงินผ่านช่องทางสวัสดิการที่กิจการมีให้กับพนักงานเพื่อเตรียมเงินไว้ใช้ในเวลาที่พนักงานเกษียณอายุการทำงาน (Chatterjee, 2010)

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนประชากรในจังหวัดระยองที่เป็นลูกจ้างขึ้นทะเบียนประกันสังคม มีจำนวนทั้งสิ้น 400,948 คน (สำนักงานประกันสังคม, 2562) กลุ่มตัวอย่างคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ธานินทร์, 2563) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง ด้านรูปแบบการออมเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทัศนคติ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยองซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้สร้างจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในจังหวัดระยอง จำนวน 30 ชุด จากนั้นคำนวณค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.817–1.351 ในส่วนของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่า 0.829

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ ANOVA โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่า อายุ และวุฒิการศึกษา มีความแตกต่าง ส่วนเพศ สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของแนวทางการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมในการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อม
การเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม

การออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงาน ของประชากรในจังหวัดระยอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
โดยภาพรวม	3.01	0.53	ปานกลาง
ด้านรูปแบบการออมเงิน	2.55	0.60	ปานกลาง
1. ออมเงินโดยฝากสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์	3.24	1.10	ปานกลาง
2. ออมเงินโดยการซื้อสลากออมสิน	2.25	1.11	น้อย
3. ออมเงินในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น	2.89	1.20	ปานกลาง
4. ออมเงินในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ทองคำ อัญมณี เป็นต้น	2.51	1.12	ปานกลาง
5. ออมเงินโดยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	2.93	1.09	ปานกลาง
6. ออมเงินโดยการเล่นแชร์	1.53	0.89	น้อย
ด้านความรู้ทางการเงิน	3.26	0.66	ปานกลาง
7. จัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย	2.80	1.20	ปานกลาง
8. วางแผนการใช้เงินอย่างรอบคอบ	3.42	1.13	ปานกลาง
9. พิจารณาเลือกแหล่งออมเงินที่มีความมั่นคง	3.56	1.00	มาก
10. รับทราบข้อมูลการออมเงินจากสื่ออินเทอร์เน็ต	3.25	1.02	ปานกลาง
11. ตัดสินใจเลือกแหล่งออมเงินที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด	3.46	1.29	ปานกลาง
12. จัดการหนี้สินอย่างเหมาะสม	3.57	0.97	มาก
13. เปรียบเทียบการคุ้มค่าของผลตอบแทนที่ได้จากการออมเงิน	3.55	0.98	มาก
14. พิจารณาเลือกแหล่งออมเงินจากการวิเคราะห์ข้อมูลของ โบรกเกอร์	2.52	1.13	ปานกลาง
ด้านทัศนคติการออมเงิน	3.12	0.63	ปานกลาง
15. รายได้ของท่านในแต่ละเดือนเพียงพอต่อการออมเงิน	3.12	0.91	ปานกลาง
16. ได้รับสิทธิประโยชน์จากการออมเงิน เช่น ตรวจสอบสุขภาพฟรี เป็นต้น	2.13	1.02	น้อย
17. ได้รับหลักประกันชีวิตในอนาคต	3.16	1.07	ปานกลาง
18. ความไม่แน่นอนของสถานะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจ เลือกรูปแบบการออมเงิน	3.87	0.69	มาก
19. ได้รับผลตอบแทนในเวลารวดเร็ว	3.09	1.04	ปานกลาง
20. ได้รับผลตอบแทนในการออมเงินสูง	3.39	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อม การเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการออมเงิน มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ด้านความรู้ทางการเงินมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และด้านทัศนคติ การออมเงินมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อม การเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการให้ความสำคัญต่อการออมเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง

การออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงาน ของประชากรในจังหวัดระยอง	t-Value	P-Value
โดยภาพรวม	0.772	0.441
ด้านรูปแบบการออมเงิน	1.162	0.245
1. ออมเงินโดยฝากสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์	0.182	0.856
2. ออมเงินโดยการซื้อสลากออมสิน	0.538	0.591
3. ออมเงินในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น	0.208	0.835
4. ออมเงินในอสังหาริมทรัพย์ เช่น ทองคำ อัญมณี เป็นต้น	0.466	0.641
5. ออมเงินโดยการซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิต	3.273	0.001*
6. ออมเงินโดยการเล่นแชร์	0.393	0.694
ด้านความรู้ทางการเงิน	0.199	0.843
7. จัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย	1.119	0.264
8. วางแผนการใช้เงินอย่างรอบคอบ	0.573	0.567
9. พิจารณาเลือกแหล่งออมเงินที่มีความมั่นคง	0.250	0.803
10. รับทราบข้อมูลการออมเงินจากสื่ออินเทอร์เน็ต	0.342	0.732
11. ตัดสินใจเลือกแหล่งออมเงินที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด	0.231	0.817
12. จัดการหนี้สินอย่างเหมาะสม	0.594	0.553
13. เปรียบเทียบการคุ้มค่าของผลตอบแทนที่ได้จากการออมเงิน	0.254	0.800
14. พิจารณาเลือกแหล่งออมเงินจากการวิเคราะห์ข้อมูลของโบรกเกอร์	0.747	0.455

การออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงาน ของประชากรในจังหวัดระยอง	t-Value	P-Value
ด้านทัศนคติการออมเงิน	1.378	0.169
15. รายได้ของท่านในแต่ละเดือนเพียงพอต่อการออมเงิน	0.983	0.326
16. ได้รับสิทธิประโยชน์จากการออมเงิน เช่น ตรวจสุขภาพฟรี เป็นต้น	0.980	0.328
17. ได้รับหลักประกันชีวิตในอนาคต	1.906	0.057
18. ความไม่แน่นอนของสถานะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเงิน	1.968	0.050*
19. ได้รับผลตอบแทนในเวลารวดเร็ว	0.235	0.814
20. ได้รับผลตอบแทนในการออมเงินสูง	1.032	0.303

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงาน
ของประชากรในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการออมเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทัศนคติการ
ออมเงิน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า
ระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยอง
การออมเงินโดยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต และความไม่แน่นอนของสถานะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือก
รูปแบบการออมเงิน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การให้ความสำคัญในการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากร
ในจังหวัดระยองอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชากรในวัยทำงานได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการใน
การทำงานค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ดังนั้น ประชากรในจังหวัดระยองจึงยังไม่เห็น
ความสำคัญการการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานมากนักสอดคล้องกับงานวิจัย
ของนเรศ (2560) และสุวิทย์ นันทวัน และเอกลักษณ์ (2559) ที่พบว่า ประชากรเมืองพัทยาให้ความสำคัญ
กับการออมเงินเพื่อเตรียมพร้อมการเกษียณอายุการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมืองพัทยาให้
ค่าตอบแทนจากการทำงานในอัตราที่สูงไม่ต่างจากระยอง ประชากรจึงให้ความสำคัญในระดับปานกลาง
แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ประชากรให้ความสำคัญกับการออมเงินโดยการออมเงินประจำทุกเดือน
สอดคล้องกับงานวิจัยของนเรศ (2560) ออมเงินเพื่อใช้ในบั้นปลายชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา
และบังอร (2559) ประชากรมีความรู้ทางการเงินในการออมเงินเพื่อเป็นการลงทุน สอดคล้องกับงานวิจัย
ของสุพัตราและบังอร (2559) ความรู้ในการทำงานประมาณเพื่อการออมเงิน โดยจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่ง
เป็นการออมเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mokaya (2017) นอกจากนี้ ความรู้ทางการเงินยังมีผลกระทบ

ให้เกิดการออมเงินโดยเห็นว่าการออมเงินจะได้รับผลตอบแทนจากเงินที่ออมนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahlanza (2015) และมีทัศนคติการออมเงินที่จะมีเงินใช้จ่ายในยามชรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา และบังอร (2559) รวมถึงประชากรที่มีบุคลิกลักษณะเปิดรับรู้ความเป็นจริงของการใช้ชีวิต และการใช้เงินในวัยชราจึงสามารถเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ในวัยชราได้ชัดเจนจึงมีทัศนคติที่ดีในการออมเงิน สอดคล้องกับการวิจัยของ Korhonen (2011)

การเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส พบว่า ระดับความสำคัญของการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณการทำงานของประชากรในจังหวัดระยองโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ (2560) รูปแบบการออมเงิน โดยออมเงินฝากธนาคารหรือฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ (2560) นอกจากนี้ยังพบว่า มีการออมเงินนอกเหนือจากการฝากเงินคือ ออมเงินในรูปแบบการลงทุนซื้อหุ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Korhonen (2011) ความรู้ทางการเงินว่าเงินที่ออมไว้จะมีผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงขึ้น เพื่อใช้ในเวลาเกษียณอายุการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตราและบังอร (2559) และผู้ที่มีความรู้ทางการเงินเกี่ยวกับการออม โดยพนักงานที่ได้รับสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือจากองค์กรจะให้ความสำคัญกับการออมเงินใช้ในเวลาเกษียณการทำงานน้อย เนื่องจากมีเงินที่องค์กรเตรียมให้อยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Korhonen (2011) และ Mahlanza (2015) นอกจากนี้ ทัศนคติการออมพบว่า รายได้ที่ได้รับจากการทำงานไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการออมเงิน พนักงานที่ได้รับรายได้น้อยยังคงให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อใช้ในเวลาเกษียณการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mokaya (2017) ซึ่งให้ความสำคัญกับการทำงบประมาณในการออมเงินถึงแม้ว่าจะมีรายได้น้อยก็ตาม การออมเงินโดยการซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตราและบังอร (2559) และ Korhonen (2011) นอกจากนี้ความไม่แน่นอนของสถานะเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเงิน เช่น ลงทุนในการประกันบำนาญหรือสัญญาบำนาญ ลงทุนซื้อหุ้น เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mokaya (2017) การวางแผนการออมเงินเพื่อใช้ในเวลาเกษียณการทำงานเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้น กิจการจึงให้ความสำคัญโดยมีการวางแผนออมเงินเพื่อใช้ในเวลาเกษียณการทำงาน โดยวางแผนร่วมกับพนักงานในกิจการเพื่อเพิ่มความมั่นคงสำหรับการเกษียณอายุการทำงานให้กับพนักงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chatterjee, 2010)

รายการอ้างอิง

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิรสสิเนสอาร์แอนด์ดี.

- นเรศ หนองใหญ่. (2560). **พฤติกรรมกรรมการของประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน) วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิยม กริมใจ. (2559). แนวโน้มค่านิยมพฤติกรรมผู้บริโภคในสังคมไทย ศตวรรษที่ 21. **วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**, 22(2), 144-150.
- พัสสรณ์ วรรณศิริกุล. (2560). การบริหารจัดการภาครัฐไทยภายใต้ระบบรัฐสวัสดิการ. **วารสารวิทยาศาสตร์การจัดการ**, 4(1), 110-122.
- สำนักงานประกันสังคม. (2562 กรกฎาคม 8). **จำนวนประชากรในจังหวัดระยองที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม**. แหล่งที่มา www.rayong.mol.go.th.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2562 กรกฎาคม 8). **การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย**. แหล่งที่มา www.fpo.go.th.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562 กรกฎาคม 6). **จำนวนประชากรผู้สูงอายุรวมในจังหวัด**. แหล่งที่มา www.dop.go.th.
- _____. (2562 กรกฎาคม 2562). **จำนวนหนังสือต่อครัวเรือนในจังหวัดระยอง**, แหล่งที่มา : www.rayong-catalog.gdcatalog.go.th.
- สุพัตรา สมวงศ์ และบังอร สวัสดิ์สุข. (2559). **ศึกษาการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของลูกค้านาคาการทหารไทยจำกัด (มหาชน)**. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC”. 767-779.
- สุวิทย์ ขจรกล้า, นันทวัน อินทชาติ และเอกลักษณ์ นัถฤทธิ์. (2562 กรกฎาคม 10). **การศึกษาการเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี**. แหล่งที่มา: www.digital_collect.lib.buu.ac.th.
- Brumberg, R. (1954). **The Life-Cycle Theory of Consumption**. Franco Modigliani.
- Chatterjee, S. (2010). Retirement Savings of Private and Public-Sector Employees: A Comparative Study. **The Journal of Applied Business Research**. 26(6), 95-102.
- Emerson, R. (1976). [online]. **Social Exchange Theory**. Retrieved from <http://www.Annualreviews.org/AR> online, accessed on September 3rd 2010.
- Korhonen, J. (2011). [online]. **Effect of Business Education and Personality on Retirement Saving**. Master's Thesis. (Finance) Department of Finance School of Economics Aalto University. Retrieved from <http://www.aalto.fi>.

- Mahlanza, T., J. (2015). [online]. **Factors Influencing Retirement Savings Intentions in Botswana**. Ph.D. Dissertation, Deakin University.
Retrieved from <http://www.dro.deakin.edu.au>.
- Mokaya, K., N. (2017). [online]. **Financial Factors Affecting Retirement Planning by saving and Credit Cooperative Societies Employees in Nakuru Town, Kenya**. Master's Thesis. (MBA) Faculty of Strategic Human Resource Development School of Business Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology. Retrieved from <http://www.ir.jkuat.ac.ke>.
- Smith, A. (1974), *Der Wohlstand der Nationen*. Eine Untersuchung Seiner Natur und Seiner Ursachen (The Wealth of Nations), Munchen.